

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-17768

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 8

Gorica - 23. marca 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Dro, zemlja koroška!

»Gor čez izaro, gor čez gmanjico, kjer je dragi dom z mojo zibelko, kjer so me zibali, mamica moja...« Tako nam opeva narodna pesem zibelko slovenstva — lepo Koroško, za katero te dni spet teče pravda v Londonu. Koroška z Gospo Sveto, z gosposvetskim poljem, knežjim kamnom in vojvodskim prestolom nas spominja na davne slavne dni slovenske karantanske države, ko je bil Slovenec na svoji zemlji svoj gospod. Koroška je domovina velikih slovenskih rodoljubov, narodnih in verskih buditeljev, Koroška s Celovcem je središče nekdanjega živahnega slovenskega kulturnega delovanja. Komu se ne omehča srce ob mili koroški govorici in mehki koroški pesmi? Poznaš Rož, Podjuno, Ziljsko dolino? Te ne vleče srce v deželo šumečih gozdov, modrih jezer, lepih polj in prijaznih gričkov, s cerkvicami posejanih? To je Koroška, domovina desetisočev slovenskih src, naših bratov po krvi, jeziku in veri. Dro, zemlja koroška! Kaj bodo naredili s teboj? Komu te bodo dali? Današnji uradni zastopniki naše skupne matere so žal zajadrali na pot, ki je zaigrala in zapravila, kar bi slovenski narod po tej vojni sicer moral in mogel dobiti. Tudi Koroško bo zdaj zgubil. Eno pa velesile in Avstrija koroškim Slovencem po vseh božjih in človeških postavah morajo zagotoviti: da dobe kulturno in gospodarsko avtonomijo, ki naj jim omogoči svobodni kulturni in gospodarski razvoj in svobodno uporabo slovenščine v šoli, cerkvi in uradih. Narediti je treba konec potujčevanju Slovencev.

Dobro se še spominjamo, kako so se Avstrijci med pogajanjem za italijansko mirovno pogodbo potegovali za pravice južnih Tirolcev, ki so ostali v Italiji. Te pravice so tudi dosegli in zdaj je njihova sveta človeška in krščanska dolžnost, da dajo iste in enake pravice tudi Slovincem na južnem Koroškem. Odpovedati se morajo stari velikonemški miselnosti, ki deli narode v večvredne in manjvredne in želi, da mora slovenski narod izginiti, ker ovira nemški prodor na Jadran. To je najmanj, kar mora Avstrija doprinesiti na oltar evropske skupnosti.

Razgled po svetu

Severnoatlantska obrambna pogodba

V petek 18. marca so objavili besedilo severnoatlantskega pakta, ki bo verjetno podpisan že 4. aprila. Pakt ima 14 členov in bo trajal 20 let. Namen pakta je pospeševati stalnost in blaginjo severnoatlantskega področja. Napad na eno članico pakta velja kot napad na vse članice, ki se nato posvetujejo, kaj bodo storile. Druge članice morajo napadeni članici pomagati s primernimi sredstvi — tudi z vojno; vojna pa ne nastane avtomatično, ampak vsaka država sklepa o njej v skladu s svojimi ustavnimi predpisi. Za napad se smatra ne le napad na ozemlje kake članice, ampak tudi napad na njeno zasledbeno silo, letalo ali ladjo na področju severnoatlantskega pakta, ki se razteza severno od Rakovega poveratnika. Poleg ustanovnih članic bodo povabljene k tej pogodbi še Norveška, Danska, Portugalska, Islandija in Italija. Italijanski parlament je odobril razgovore za pristop Italije s 342 proti 170 glasovom. Ameriški zunanji minister Acheson je rekel, da si hočejo države podpisnice s paktom zagotoviti varnost na svojem področju in bodo v tem smislu tudi postopale. Angleški zunanji minister Bevin je izjavil, da pomeni ta pogodba »novo dobo sodelovanja« in »največji korak k svetovnemu miru in varnosti«. Francoski zastop-

nik je dejal, da je ta pogodba »naperjena samo proti napadalcem«. Pogodba sama pomeni »združitev narodov iste kulture, enakih ustanov, enakega spoštovanja do človeških pravic in enake ljubezni do svobode — vse v okviru Združenih narodov«. Belgijski zunanji minister Spaak je rekel, da bo »moč in vojaška sila držav atlantskega pakta prisilila napadalce, da bodo dobro premislili, preden bodo tvegali oboroženi napad«.

Povečan pritisk na Jugoslavijo

Časopisje, ki rado lovi senzacije, poroča te dni neverjetne stvari o bojih in notranji revoluciji v Jugoslaviji. Ali je vse to res? Gotovo ne. Kakšna je torej resnica? Resnica je, da je namestnik jugosl. zunanjega ministra Bebler izjavil v Londonu, da pričakuje Tito prihodnje mesece poostreno gonjo Sovjetske zveze in držav kominforma proti Titovemu režimu. Resnica je nadalje, da moskovski radio napada jugoslovanske komuniste tako silovito in s takšnimi izrazi, kot jih doslej v mednarodnem življenju nismo bili vajeni. Vsakodnevna poročila moskovskega radija o sedanjem jugoslovanskem režimu so od začetka do konca eno samo zmerjanje. Resnica je nadalje, da bo Moskva skušala Titovo skupino res zrušiti, ker ji je ta skupina postavila na glavo vse politične in vojaške načrte, kar je posebno pereče

Šv. oče Šij XII. blagoslovlja Slovensko dekliško Marijino družbo v Gorici

Ob priliki vsakoletnega vzornega tedna je goriška Marijina družba poslala sv. očetu sledečo brzojavko:

»Slovenske Marijine družbenice se ob priliki duhovnih vaj v Gorici spominjajo z otroško ljubeznijo in spoštovanjem skupnega Očeta krščanske družine, užaloščenega radi tako hudega preganjanja Cerkve, obljublajo nadaljevanje molitev in žrtev po Njegovih vzvišenih namenih, zagotavljajo neomajno zvestobo in prosijo Apostolskega blagoslova.«

Namestnik papeškega državnega tajništva Eksc. msgr. Montini je odgovoril vlč. g. voditelju goriške Marijine družbe msgr.-ju Brumatu s sledečo brzojavko:

»DAR MOLITEV IN ŽRTEV SLOVENSKIH MARIJINIH HČERA JE ZA SV. OČETA POSEBNO LJUBA POKLONITEV, ZA KATERO SE ZAHVALJUJE, VOŠČI VSE DOBRO IN BLAGOSLAVLJA Z OČETOVSKIM SRCEM.«

Naša želja je, da bi tudi druge skupine slovenskih vernikov, ki so vedno gojile veliko spoštovanje in ljubezen do Namestnika Kristusovega na zemlji, to povezanost s Skalo, na kateri je zgrajena sv. Cerkev, prav posebno rade izpričevale v teh časih odpadništva na eni in mučeništva na drugi strani — in tako klicale na naš narod blagoslov IV. božje zapovedi.

zdaj, ko je bil končno sklenjen atlantski pakt in morajo Sovjeti svoj blok politično še bolj povezati. Revolucije pa v Jugoslaviji še ni, čeprav je res, da kominformisti odhajajo v gozdove in sosednje države, zlasti Albanijo, Romunijo in Bolgarijo. Verjetno pa bo prišlo do nemirov s pomočjo teh ljudi kje v Macedoniji in Črni gori. Slovensko, hrvatsko, srbsko in macedonsko ljudstvo je do teh sporov med komunisti samimi brezbržno, ker je sito tako Titovih kot Stalinovih komunistov, ki so vsi enaki. Kregajo se le za stolčke.

Zveza za osvoboditev ruskih narodov

Ruski politični begunci so ustanovili močno organizacijo, Zvezo za osvoboditev ruskih narodov izpod komunistične diktature in za novo, resnično demokratično Rusijo. V tej zvezi je tudi znani socialist Kerensky, predsednik začasne ruske vlade med revolucijo.

Kršitve mirovnih pogodb

Britanska in ameriška vlada sta obtožili Bolgarijo, Romunijo in Madžarsko, da s sovjetsko podporo kršijo mirovne pogodbe. Kršitjo zlasti tista določila, ki govorijo o vojaški sili, gospodarstvu in človeških pravicah. Vse, ki se ne strinjajo s komunizmom, v teh državah pobijejo ali pozaporo. Časopisne svobode in svobode političnega združevanja ni. Vse omenjene države imajo tudi višje število oboroženih sil, kot jim dovoljujejo mirovne pogodbe.

Italija v Atlantski zvezi

Povabilo za vstop v Atlantsko zvezo je italijanska vlada soglasno sprejela in ga predložila parlamentu v potrdilo. Poslanska zbornica je prejšnji teden o zadevi sklepala. Ker so komunisti in tako zvaní Nennijevi socialisti na povelje Moskve proti vstopu Italije v

to zvezo, so skušali sklep preprečiti. Izzivali so v zbornici prepire in so se pred glasovanjem vsi oglasili k besedi. Vlada pa ni hotela popustiti in ker je vedela, da ima zagotovljeno večino, je hotela komunistični odpor zlomiti. Zato je trajala seja poslanske zbornice nepretrgoma, ponoči in podnevi, od srede 15. marca popoldne do petka 18. marca zvečer ob sedmih, dokler se niso razvrstili vsi nasprotni govorniki in se je potem izvršilo glasovanje, pri katerem je bil pristop k Atlantski zvezi sprejet s 172

glasovi večine. Te dni razpravlja o pristopu k Atlantski zvezi italijanski senat.

Naval na trgovine v Angliji

V Angliji so prejšnji teden ukinili oblačilne nakaznice. To je bil naval na trgovine! Vsaka ženska je hotela prvi dan kupiti obleko, rjuhe, obrisače, perilo ali vsaj robec. Takega navala na trgovine še ne pomnijo. To pa je tudi razumljivo, saj so gospodinje zadnjih osem let lahko dobile oblačilne predmete le na karte.

Iz življenja Cerkve

Obletnica kronanja

Deseto obletnico kronanja je sv. oče praznoval zelo skromno. V sikstinski kapeli je v pričujočnosti nekaterih kardinalov, diplomatskih zastopnikov in številnih škofov daroval sv. mašo, pri kateri je zbor sikstinske kapele izvajal pod vodstvom L. Perosija Palestino novo mašo »Missa Papae Marcelli«. Tudi za njegovo zlato mašo noče, da bi mu prirejali kako posebno slavo; želi le molitev in spokornih del v zadovoljenje za velike grehe sodobnega sveta.

Obsodba verskega preganjanja

Ameriški senat pripravlja o stro resolucijo, ki obsoja jugoslovansko, madžarsko in bolgarsko vlado zaradi preganjanja vere ter katoliške in protestantske duhovščine. Predsednik ameriškega senatnega zunanje-političnega odbora senator Tom Connally je rekel, da je treba spraviti pred Združene narode proces proti madžarskemu kardinalu Mindszentiju, zagrebškemu nadškofu dr. Alojziju Stepincu, madžarskemu protestantskemu škofu La-

josu Ordassu in petnajstim protestantskim duhovnikom v Bolgariji. Ostre obsodbe proti verskemu preganjanju v vzhodnoevropskih državah so izrekli tudi v angleškem parlamentu.

Nemški škofje in nova ustava

Nemški škofje so zaskrbljeni zaradi nove ustave, ki jo zavezniške oblasti pripravljajo za zapadno Nemčijo. Prve dni meseca marca so se zbrali na izredni konferenci ter izdali poseben proglas, v katerem zahtevajo, naj se v novi ustavi zagotovi staršem pravica, vzgajati otroke po svojih verskih načelih v zasebnih in javnih šolah. Prav zato zahtevajo, naj se v novo ustavo sprejme tudi konkordat, ki ga je sv. stolica sklenila z nacistično vlado, kajti ta konkordat ima po njihovem mnenju še vedno svojo veljavo, ker je bil sklenjen v korist nemškega naroda in Cerkve.

V loretski hišici

Tudi letos bodo smeli v loretski hišici kakor lani maševati na praznik Marijinega oznanjenja nepretrgoma od polnoči 24. do polnoči 25. marca.

SREDPOSTNA NEDELJA

Iz svetega evangelija po Janezu.

Jezus je šel na ono stran Galilejskega, to je Tiberijskega morja. Šla je pa z njim velika množica, ker so videli čudeže, ki jih je delal nad bolniki. Jezus je šel na goro in tam sedel s svojimi učenci. Bila je pa blizu velika noč, judovski praznik. Ko tedaj Jezus povzdigne svoje oči in vidi, da prihaja k njemu velika množica, reče Filipu: Kje naj kupimo kruha, da bi ti jedli? — To je pa rekel, ker ga je skušal, zakaj sam je vedel, kaj bo storil. Filip mu odgovori: Za dve sto denarjev kruha bi jim ne bilo zadosti, da bi vsak le kaj malega dobil. — Eden izmed njegovih učencev, Andrej, brat Simona Petra, mu reče: Tukaj je deček, ki ima pet ječmenovih hlebov in dve ribi, a kaj je to za toliko ljudi? — Jezus pravi: Velike ljudem sest. — Bilo pa je mnogo trave na onem kraju. Posedli so torej mošče, kakih pet tisoč po številu. Tedaj je Jezus vzeml hlebe, se Očetu zahvalil in jih razdelil med sedeče; prav tako tudi rib, kolikor so hoteli. Ko so se pa nasitili, je rekel svojim učencem: Poberite kosce, ki so ostali, da se ne končajo. — Poberali so torej in napolnili dvainajst košev s kosci, ki so od petih ječmenovih hlebov ostali njim, ki so jedli. Ko so torej ljudje videli čudež, ki ga je storil, so govorili: Ta je zares prerok, ki mora na svet priti. — Ker je tedaj Jezus spoznal, da hočejo priti in ga po sili vzeti, da bi ga postavili za kralja, se je spet sam umaknil na goro.

»Veseli se, Jeruzalem, zberite se vsi, ki ga ljubite. Radujte se in veselite se, kateri ste bili žalostni. Vrskajte in nasitite se ob obilnosti svoje tolažbe.« (Iz 66,10-11). »Veselil sem se, ko so mi rekli: v hišo Gospodovo pojdemo.« (Ps 121,1).

V prejšnjih dobah, ko so se ljudje resno postili, so tudi težko čakali, da bi se čas postal že končal. Na sredpostno sredo so »babo žagali«, češ polovica posta je srečno minila, bila je na pol prežagana. Tudi Cerkev je v svojem bogoslužju z dušeslovnim umevanjem vpeljala sredpostno nedeljo kot dan veselja: oltar se okraši s cveticami in pri sv. maši orgle svobodno pejo. Zato se tudi mašne molitve (vstopni spev) glase veselo in upolno. V Rimu je bila nekoč na to nedeljo procesija k cerkvi Sv. križa jeruzalemskega. Papež je v ti procesiji nesel v rokah svežo cvetico, katero je v poznejši dobi nadomestila dragocena »zlata roža«: po končani službi božji je to rožo podaril rimskemu prefektu ali kakim drugim odličnim osebam. Tako je Cerkev veselo nad prebujajočo se naravo modro združila s svojim bogoslužjem, da bi nas od stvari vodila k Stvarniku.

Evangelij te nedelje pa je izrazito evharističen. S to nedeljo se je nekoč začela doba velikonočnega obhajila, ki je bila pri nas iz praktičnih ozirov raztegnjena na ves postni čas od prve nedelje naprej. Čudovita pomnožitev kruhov nas

opozarja na še bolj čudovito evharistično skrivnost. Jezus je v posvečeni podobi kruha in vina pričujoč ne le kot Bog, ampak tudi kot človek povsod po svetu, koder se obhaja sveta maša, na sto in sto krajih istočasno, v tisočerihi hostijah po tisočerihi cerkvah. Božja vse-mogočnost zmaga to, česar človeški um ne more do dna ume-ti. Našo vero v to skrivnost nam potrjuje vidni čudež pomnoženja kruhov. Če je Sin božji mogel par hlebov ječmenovega kruha pomnožiti tako, da je nasitil več tisoč ljudi s telesno hrano, zakaj ne bi mogel tudi duhovnega kruha — svojega Rešnjega Telesa — pomnožiti za vse ljudi? Ako se ti zdi to težko verjetno, pomisli, da nas prav za prav neizmerni čudeži božje vse-mogočnosti spremljajo na vseh korakih vsakdanjega življenja; pšenično zrno, vrže-no v zemljo, požene klas in rodi kakih 60 zrn, popolnoma enakih; drobno jabolčno seme rodi na tisoče semen vsako leto. V božjem stvarstvu so čudovite reči; mi jim ne pravimo čudeži, ker se redno dogajajo. Božja moč pa ni omejena po naravnih zakonih, nasprotno: naravni zakoni so podvrženi božji stvarilni volji.

»Sklonjeni torej počastimo ta veliki zakrament!« (Tantum ergo sacramentum veneremur cernui). Pa ne bodi dovoli, da ga samo častimo, Zveljčar hoče, da ga tudi uživamo. To hoče tudi Cerkev, ki pod smrtnim grehom velevala vernikom, da prejmejo sv. obhajilo vsaj enkrat na leto, to pa v velikonočnem času. Pobožno sv. obhajilo bodi naša duhovna priprava na veliko noč.

Odnos med fantom in dekletom (Nadaljevanje)

Različnost moške in ženske duševnosti v razvojni dobi.

Tudi razvojno dobo preživljata deček in deklica drugače. Za oba je težka in mučna, za oba zelo odločilna.

Telo zori in obilno izloča v kri sokove, ki povzročajo razvoj in različnost. Telesni razvoj zagrabi pri obeh takoj tudi dušo. Razpoloženje se jima hitro menjava; pogosto zardevata. Vstaja ima hrepenenje, katere-mu pa ne vesta ne cilja ne odgovora, ampak sta si neprestano uganka, ker v njima še ni nič stalnega.

Otrok se prislanja na duševnost odraslih, od tod njegova zaupnost. Ko pa začneta deček in deklica doraščati, se jima vzbujata bolesta težnja po samostojnosti. Oba sta trpka in trda, nedostopna in včasih že kar zaničljiva. Kdaj tudi samo zato napačno ravnata, da pokažeta svojo samostojnost. Njuna sodba o vsem je trda in ostra, dobrega ne vidi mnogo, pač pa opažata vsako napako. Zase iščeta priznanja in pohvale.

Njuna miselnost še ni urejena in poglobljena, domišljija se še vedno bohoti in razpleta. Resničnost jima ni zadosti, rada se potaplja v namišljeni svet.

Deček se v razvojni dobi še posebno zavé samega sebe in se

poudarja do pretiranosti. Rad modruje, a hitro menjava svoje misli. Vse želi imeti utemeljeno. V tej dobi se mu hoče vsrgega življenja, tudi ako mu ga doma niso dosti privzgojili. Začne se pa izpraševati, ali je krščanski svetovni nazor tudi znanstveno trdno podprt. Srečni torej tisti, ki imajo tudi v razvojni dobi verski pouk! — Muči ga pa negotovost s samim seboj, ki jo povzroča tudi nesorazmerna telesna rast. Ne ve, kam bi s svojimi predolgimi rokami; prsi se mu bočijo, otroški obraz dobiva moške poteze, strune nežnega glasu pokajo, kakor bi bil vedno hripav. Zavest nastopajoče telesne in dušne rasti ga zavraja v surovosti in brezobzirnosti.

Kdor pa globlje pogleda vanj, vidi, kako si želi razumevanja in vodstva. Potreben je dobrega prijatelja, s katerim bi se mogel razgovoriti, ali je res vse to napačno, kar ruši in zameta; ali je pravilno, kar gradi in prenavlja. Mladostnik si živo želi vodnika, ki bi ga s krepko roko prijel in mirno peljal skozi to mučno negotovost. Ako ga najde in vidi, da je vreden zaupanja, se mu z izredno lahkoto vsega odkrije ter gre zvesto za njim. — Nežnosti pa deček v tej dobi ne prenese. Zato matere takrat izgubijo mnogo vpliva, ker se ne znajo približati sinovi duševnosti. Obupane tožijo, da se je izjalovil ves njihov vzgojni trud, ker vidijo sina nestalnega in muhastega, razdražljivega in kljubovalnega, zdaj veselega do neba, zdaj potrtega do smrti, često brezmi-selnega in brezčutnega.

Dr. Jaklič — Svetla pot

Socialna šola

Zadnjič smo govorili o državi in njeni oblasti. Povedali smo, do katerih meja sega državna oblast in kakšen je njen smoter. Se enkrat moramo poudariti, da državna oblast nikakor ni neomejena. Človekova osebnost ima pravice, ki so pred in nad postavami, ki jih dela državna oblast. Človekove pravice izvirajo namreč iz njegove narave, ki je umna in svobodna. Državni zakoni morajo ščititi človekovo svobodo pred napadi od zunaj, pa tudi pred zlorabljanjem svobode same. Zakoni morajo skrbeti, da nekateri ljudje ne bi pretirano izrabljali svobode v škodo drugih. Svoboda zasebne lastnine je n. pr. dovoljena, pa ne v taki pretirani meri, da bi človek lahko brez u-smiljenja izkoriščal sočloveka, ki bi moral pri tem stradati. Oblast mora določiti neko mejo, do katere je to dobro in zdravo, preko nje pa slabo in škodljivo za skupnost.

Moderne ustave vse določajo, da so vsi državljani enaki pred zakonom. Te določbe je treba izvajati po pameti. Če so vsi ljudje enaki pred zakonom, zato pa vendar ne bo nikdo upravičeno trdil, da smejo vsi izvrševati zdravniško prakso brez ozira na to, ali imajo zdravniško izobrazbo ali ne. To je seveda samo en primer, ki mi pojasni splošno veljavnost tega pravila.

CERKEV IN DRŽAVA

Cerkev in država sta obe popolni družbi, imata pa različni namen. Cerkev pripravlja človeka za življenje v milosti božji na tem svetu in za večno blaženstvo na onem svetu. Država skrbi za človekovo častno blaginjo.

Ker torej skrbita cerkev in dr-

žava za iste ljudi na istem ozemlju, morajo biti odnosi med obema urejeni. V glavnem skrbi cerkev za čisto duhovne zadeve, kakor vera, upravljanje zakramentov itd., država pa za čisto tostranske tvarne zadeve, kakor skrb za varnost, promet, obramba, itd. Poleg tega je pa še precej zadev mešanega značaja, kakor n. pr. vzgoja mladine, zakrament sv. zakona, cerkvena imovina itd. Tu pa vidimo, da je v zgodovini prišlo večkrat do hudih sporov in bojov med cerkvijo in državo.

Oglejmo si, kako so glede omenjenih vprašanj urejeni odnosi med cerkvijo in državo:

1) Državna oblast, ki izvaja vrhovno oblast nad zgolj časnimi zadevami, priznava pravico cerkve v vseh duhovnih zadevah, mešane zadeve pa obe urejata v popolnem soglasju na ta način, da Cerkev svobodno izpolnjuje svoje poslanstvo pri mešanih zadevah in se ji država podredi. Primer: cerkev uči, da se veljavno sklenjen zakon ne more več razvezati. Država to prizna in tudi sama v svojih postavah določi, da je zakon nerazdružljiv.

2) Drugi sistem je popolnoma obraten. Država ne prizna cerkvi nikake pravice in se meša tudi v čisto duhovne zadeve, ki spadajo v izključno pristojnost cerkve. Takšen sistem vlada v komunističnih državah, ki gredo še preko te stare prakse in hočejo cerkev sploh uničiti.

3) Država in cerkev uredita mešane zadeve s posebno pogodbo, konkordatom. Ta sistem je delno dober, ker država in cerkev s pogodbo natančno določita, kakšne so njune pravice. Če cerkev ne more doseči zavarovanja svojih po božjem pravu določenih pravic, pač konkordata ne sklene.

4) Četrti sistem je tako imenovani paritetni sistem. Po tem sistemu priznava država cerkvi enake pravice, kakor jih priznava vsaki drugi javni družbi na svojem ozemlju.

Od omenjenih štirih sistemov je najboljši prvi sistem, ki daje cerkvi res tiste pravice, ki jih po svoji naravi ima. Drugi sistem je za cerkev krivičen in nesprejemljiv. Tretji in četrti sistem sta slabša od prvega, vendar sta delno sprejemljiva zlasti za države, v katerih je več veroizpovedi. Četrti sistem se imenuje tudi sistem ločitve cerkve od države in je sprejemljiv le, če državno-pravo dopušča javnim organizacijam, med katere prištevata tudi cerkev, res najširše in neomejene pravice. V splošnem pa velja, da so katoličani dolžni s politično organizacijo zahtevati od države, da sprejme tak sistem, ki je za cerkev najugodnejši. (Dalje)

Praznovanje papeževega jubileja v Trstu

Tržaški škof je napovedal za ta jubilej posebne pobožnosti. Na izrecno voljo sv. očeta bosta s proslavo zlatega mašniškega jubileja združeni posebna zadostilna molitev za vse tiste žalivce, katere povzročajo borbeni brezbožci Bogu, ter za vse proticerkvene zločine, in goreča prošnja molitev, da bi bilo za-ježeno besno divjanje sovražnikov božjega kraljestva. Verniki naj darujejo ob tej priliki sveto

obhajilo za papeža.

V soboto, dne 2. aprila ob 6. zvečer naj zvonijo vsi zvonovi škofije za 10 minut. V tržaški stolnici bo 3. aprila slovesna pontifikalna sveta maša. Vsi duhovniki naj darujejo ta dan dve sv. maši. Isti dan naj ob 3. pop. zopet zvonijo vsi zvonovi 10 minut. Na trgu pred stolnico sv. Jušta bo ob 4. pop. slovesen križev pot.

Meni sploh ne škoduje!

Ne varaj sam sebe z zelo pogostim izgovorom, češ, meni ne škodi ta ali ona knjiga, ki draži čute, ta ali ona nespodobna slika, nemoralna predstava, slab tovariš. Huda zmota! Če tako govoriš, tedaj ne veš, kako zelo je človek nagnjen v zlo in ga vsaka stvar zvodi. So tokovi, in katerih se izogibljejo tudi najpogumnejši veslači. Pa vendar jih zato nihče ne imenuje strahopetce.

Kar koli delamo, nehoti in neza-vedno premišljujemo, ali tudi drugi tako delajo. Nihče se ne more nikoli popolnoma osvoboditi zakonov pesnemanja! Če pred vojaško godbo prebrisani vajenec srka oranžo, se bo vsem trobentačem nehoti nabijala v ustih slina in naenkrat bo zmanjkalo godbi zvoka, — ravno tako močan in neizbežen vpliv imajo na naše moralno življenje knjige, razgovori, pogledi in prijateljstva. Ni človeka na svetu, ki bi se mogel popolnoma znebiti vpliva okolice. Na ognju gori vsako posleno. Tj pa kar preprosto praviš, da ti ne škoduje slab zgled prijatelja! Ali more reči mlinar, ki je neprestano v mlinu, da ga moka ne bo zaprčila? Ali moreš verjeti, da dimnikarski vajenec ne bo postal sajast? Ne zaupaj slepo vase!

(Tóth-Jarc)

Igla - ključ v nebesa

Na Češkem je umrl jezuitski brat Ivan de Soto, ki je bil vse življenje v samostanu za krojača. Ko se mu je približala zadnja ura in je prejel sv. zakramente, je zaprosil, naj mu prinesejo iglo; vzeš jo v roke, je okoli stoječim z veseljem rekel: »Glejte, to je ključ, ki mi bo odprl nebeška vrata!« — Hotel je pač reči, da mu bo vsakdanje marljivo delo šteto v zaslužnje za nebesa.

Koledar za prihodnji teden

27. marca. NEDELJA. Četrta postna (sredpostna). — Janez Damaščan, cerkveni učenik. Ime ima po domačem mestu Damasku v Siriji. Pisal je v sirskega jeziku. On je prvi cerkveni pisatelj, ki je sistematsko obdelal bogoslovno znanost in tako pripravil pot poznejšim zapadnim sholastikom.

28. PONEDELJEK. Janez Kapištran, sp. Živel je ob času največje turške sile in je imel odlično vlogo v pripravah na oborožen odpor krščanskih ljudstev. Kristjani so zmagali pod Beogradom l. 1450. Kmalu potem je umrl v Beljaku na Korškem.

29. TOREK. Ciril, mučenec

30. SREDA. Janez Klimak, opat Kvirin, muč.

31. ČETRTEK. Modest, škof. Benjamin, muč.

1. aprila. PETEK. Hugon, škof. Pobožnost v č. pr. Srou J.I.

2. SOBOTA. Frančišek Pavelski sp. — Pobožnost k Srcu Mariji nemu!

Širite naš list

Bistre glave

V odlomku »Razgovor z gospodom župnikom« (iz povesti »Naš dom«, ki jo je spisal Miško Kranjec), ki ga je pred kratkim objavil Primorski dnevnik, beremo med drugim:

»Ali mislite, da je koristno za vaše duševno izveličanje, če vse to berete, kar izhaja?« je vprašal, nakar sem mu jaz odgovoril:

»Človeku se pamet bistri, to pa ne more biti v škodo človeku, najmanj pa v pogubo!«

»Lahko je, lahko«, je kimal duhovni gospod. »Ne pravi zastojni svetlo pismo: Blagor ubogim na duhu, ker njih je ne-nebeško kraljestvo«. Na te besede, ki naj bi me porazile, sem našel odgovor iz svetega pisma, ki ga ni pričakoval od mene:

»Ko se je Kristus rodil, so ga prvi obiskali trije modri, ne pa neumni. V stari zavezi pa

beremo o modrosti kraljev in sodnikov, povzdigujejo modrega Salomona, v novi pa, svetega Pavla, učenjaka Avguština, svetega Tomaža in druge...«

»Katoliški glas« pa hoče skrbeti, da bodo naši ljudje prav razumeli božjo besedo iz svetega pisma in se ravnali po Kristusovem nauku, ki pravi: Blagor ubogim v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo.

Tisti, ki ima le malo pojma o Kristusovem nauku, ve, da Jezus ne obljublja nebeškega kraljestva neumnim in »zarukanim«, pač pa tistim, ki niso navezani na zemeljske dobrine.

Pisatelja navedenega odlomka bi radi prosili, naj nam razloži, kdaj sta učenjaka Avguština in svetli Tomaž postala svetopisemski osebi v novi zavezi.

Naša doba in vzgojitelji ljudstva

Še nedavno je človek veljal toliko, kolikor je posedoval. Človeško vrednost so torej merili po njegovi imetju. Nova generacija pa je tako merila zavržla. Z njim je zakopala tudi predsodke o manjvrednosti človeka. Mnogo pa se sedaj govori in piše o enakovrednosti in enakopravnosti.

Ali res ni razlike med človekom in človekom? Ali so res vsi enaki? Da ni tako, to dokazujejo ljudje sami. Različni so po zunanosti in notranjosti.

Enakovrednost pa ima svoje zahteve.

Človek bodočnosti bo toliko vreden, v kolikor bo po božjem vzoru izoblikoval svojo notranjost, izbrusil svoj značaj in pridobil na zmoglosti. Le tak človek bo zamogel skupnosti vtisniti pečat enakovrednosti.

Kakršni vzgojitelji, takšno ljudstvo. To je neizpodbitna resnica, ki velja za našo dobo bolj kot za prejšnjo. Človek bodočnosti pa potrebuje vzgojitelja posebne vrste. Starša človeka je vzgajala površno učiteljsvo. Vzorni so bili le tisti vzgojitelji, ki so se izoblikovali v Kristusovi šoli.

Današnja mladina se nam prikazuje v čisto novi luči. Najbližja bodočnost bo mogoče izbrisala manjvrednost človeka, toda enakovrednosti nasproti bo postavila novo zahtevo: izkristaliziran krščanski značaj in delovno zmoglost.

Doseči ravnotežje v človeku ni lahko, a prav v tem cilju obstoji najtežja in najlepša stran vzgoje.

Izkristalizirati značaj današnje mladine je naloga vzgojiteljev. Učiteljsvo bo svojo dolžnost mojstrsko izvedlo, če bo vsak posamezni vzgojitelj po božjem vzoru izklesal najprej svoj lastni jaz.

M.

VABILO

Na VIII. sestanku Društva slovenskega katoliškega učiteljsstva, ki se bo vršil dne 24. t. m. v Trstu pri Svetem Antonu Novem (ulica Ponchielli št. 2 III. nads.), bomo slišali predavanje g. prof. Mizerit Edvarda: Šolstvo na Svobodnem tržaškem ozemlju, ki bo zanimalo ne le slehernega društvenega člana, pač pa vsakega vzgojitelja. Zato vabimo učiteljsvo, da se sestanka množično udeleži.

Odbor

Dopisi

Trst

Sv. VINCENCIJ

V minulem tednu od 13. do 16. marca smo imeli v naši župniji 40 urno čiščenje Sv. R. Telesa. Vse 4 dni smo imeli slov. verniki od 5 do 6 ure zvečer uro čiščenja. Obisk je

bil razveseljivo lep, saj so bile klopi in deloma tudi klečalniki vsakokrat na obeh straneh zasedeni. Tudi moški so bili priidni in celo šolska mladina ni manjkala po končanem pouku. Po kratkem nagovoru o nepopisnih dobrotah Sv. R. Telesa, smo vsakokrat ali molili iz knjižice in peli evharistične in druge pesmi, ali pa v zboru s petjem molili rožni venec in enkrat tudi križev pot.

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

Prizgali so velike električne svetilke in se postavili v lepe skupine. Dominik je imel s seboj škatlo z dvanaestimi ploščami; porabil je vseh dvanaest, ker je hotel na vsak način napraviti dobre slike.

Vse se je izvršilo v lepem miru, kakor da so fantje ugajali župnikove misli. In res so ti vrti fantiči storili vse, kakor je hotel njihov duhovni voditelj, čeravno se tega niso zavedali, in so se obnašali čisto tako, kot je bilo treba.

Dominik je obečal vsakemu po eno sliko in vsakemu krepko stisnil roko, naj je imel žuljavo, umazano

ali belo.

Ko sta prišla z župnikom na cesto, se je vzravnal in veselo zasajal palico v tla. Fotografski aparat mu je opletal po hrbtu in čutil je, da se mu razpenjajo krila in da že postaja pravi mož.

ČETRTO POGLAVJE

Zeleso se kuje, dokler je vroče. Ko sta Dominik in župnik Firmin odhajala iz patronaža, je rekel Dominik:

»Jutri bom navsezgodaj vstal, bom razvijal plošče. Radoveden sem, če bo kaj.«

Naslednji dan po maši — to je okoli pol desetih — je skočil župnik malo k Yholdyjevemu.

Na velikih, veličastnih in mračnih stopnicah je bilo še vse mirno. Perzijska preproga je bila podobna velikanski kači z zlatimi progami,

Ob zaključku te pobožnosti, ki nas je precej ogrela, smo zadnji večer posvetili Apostolstvu molitve. Sklenili smo, da bomo člane organizirali v oddelke po 10 in da se bomo radi večje delavnosti vsi člani vsa ko prvo nedeljo v mesecu zbrali k sestanku v sobi nad zakristijo.

Na preteklo tretjo postno nedeljo se je pri nedeljski maši za slovenske vernike ob 7h izvršila mala sprememba. Namesto po maši, bo odslej po odluku prevzvišenega škofa tudi v naši cerkvi za slovenske vernike pridiga med mašo. Upanje je, da se bodo po tej spremembi nedeljske službe božje rajši udeleževali tudi oni, ki so se čutili doslej zapostavljeni. Razveseljivo je, da postaja udeležba pri maši večja, čimbolj gremo v pomlad.

Še to naj povemo, da zelo radi čitamo novi »Katoliški glas«. Ze ob 2. številki smo za krst novemu tedniku poslali primerno darilo. Upamo, da bomo v kratkem zopet mogli poslati skromen dar. Bi ga bili že poslali, pa imamo stroške, ker prav v tem mesecu godujejo Jožeti in Marije, ki se jih že zaradi božje žlahte nikakor ne upamo prezreti. Glede lista imamo to željo, naj bi se tako razširil po naših domovih in naj bi dobil toliko darov tudi iz Gorice za vsako številko, da mu bo že v tem letu omogočeno obiskati nas vsak teden ne enkrat, marveč dvakrat, če že ne vsak dan!

Podgora

Ljubi »Katoliški glas«, skoraj iz vseh slov. vasi si dobil že kako poročilo, le naša Podgora trmasto molči. Veš li, zakaj? Pri nas smo navajeni, da le doma godrnjamo in se kregamo, v svetu pa bi radi veljali kot železna enota, povezana z narodno trobojnico in rdečim trakom. Vsaj nekateri tako hočejo in za tem stremijo. Mi pa dobro vemo, da ni vse zlato, kar se svetli. Tako na primer se naši komunisti delijo kar na tri dele: prvi so kominformisti, ki drže s Togliattijem, drugi so titovci, ki drže s »Prim. dnevnikom«, tretji so pa le klavrsni sopotniki, ki stoje med dvema stoloma. Na zunaj se pri nas drže nekakega premirja, na znotraj in za kulisami pa vre in kipijo, pri tem se bodo oprekli pa le sopotniki. In prav je tako! Naše zdravo jedro pa bo spet pogladilo novo zelenje. Ko pravim »zdravo jedro«, vam na glas povem, da to zdravo jedro tvori večina slovenskega prebivalstva iz Podgore. Vsi naši predsedniki, tajniki, dopisniki in dramatičniki, ki po svetu predstavljajo Podgoro, predstavljajo v resnici le svoje osebe in svoje družine. Bog živji »Katoliški glas« in Podgorce, ki ga berejo!

Mačkovlje

ZA RESNICO

V prejšnji številki je naš list prinesel vest, da v Ospu »ljudska« oblast ne pusti maševati duhovniku,

ki pride iz Trsta. To je resnično veljalo za dve nedelji. Na posredovanje tržaškega škofa pa je kraljeva oblast v Ospu spremenila svoj prvotni ukaz in sedaj je zopet v Ospu nedeljska služba božja.

Števerjan

Pri nas skoraj ne mine teden, da ne odkrijejo v zemlji mrljskih ostanj. Enkrat so morda iz prve svetovne vojne, drugič pa iz poslednjih partizanskih borb. Tako imajo naši karabinerji vedno dosti opravka, ljudje pa novih govorij in ugibanj. Potrebnege dežja pa še vedno pričakujemo.

Sovodnje

Poročali smo že, da nam je prevzvišen gospod nadškof 13. III. blagoslovil dva nova zvona.

V torek popoldan smo ju obesili v zvonik. Pomagali so pri tem spet vsi šolski otroci, ki so kar od veselja žareli, ko so vlekli za vrvi. Zvečer so bili zvonovi na svojem mestu in so vabljili vaščane k večerni molitvi in k prvemu slovesnemu pogrebu.

Sedaj imamo zopet zvonove, ki nas bodo klicali k veri naših očetov. Opominjali bodo tudi trdovratne nevernike, da se spokore.

Iz Benečije

Zlata maša

Tudi mi Slovenci v Benečiji prav radi čitamo naš »Katoliški glas«; nekateri smo naročeni, drugi ga kupujemo v Čedadu; tudi poročali bomo včasih, kako se nam godi. Naša deželica je bila nekdanje zelo bogata na duhovnikih; fašizem jih je razgnal na vse vetrove in sedaj so slovenski duhovniki pri nas redki bolj kot bele vrane in še ti so večinoma stari. Eden teh častitih starčkov je tudi velečastiti g. Ivan Petričič, kanonik čedadjskega kapitlja. Msgr. je na praznik sv. Jožefa slovesno pel »zlato mašo« v čedadski baziliki ob navzočnosti vseh kanonikov in pri nabito polni cerkvi. Drugi dan je pel slovesno »zlato mašo« tudi v svoji rojstni vasi Gorinjem Branasu, kjer je pred petdesetimi leti imel »novo mašo«. Rokajki so ga pristrčno počastili s tem, da so prav lepo okrasili vas s slavoloki; tudi iz sosednjih vasi je privrelo vse polno vernikov in duhovnikov.

V svojem dolgem življenju je velečastiti msgr. Petričič služboval kot zadnji slovenski kaplan v Fojdji in Podklapu, kot župnik pri Sv. Lenartu in Sv. Petru ob Nadiži in od leta 1936, kot kanonik v Čedadu. Msgr. je goreč in pobožen duhovnik, zelo skromen in ponižen, priljubljen zlasti pri revežih, za katere skrbi bolj kot za se.

Velečastitemu kanoniku želimo obilo božjega blagoslova do »biserne maše«.

Novice

Marijino romanje

Mnogim Marijinim častilcem ni mogoče, da bi v sedanjih razmerah romali k svoji nebeski Materi na božja pota, kot so Brezje, Trsat, Višarje in Sv. gora pri Gorici. Zato so njih dušni pastirji prosili višjo cerkveno oblast, da bi tudi, kot se je to že izvršilo po goriški škofiji, po naših župnijah tržaške okolice Marija priromala k svojim otrokom. Ta način Marijinega češčenja je rodil obilno sadov duhovne obnove po svetu, zato je prevzvišeni škof odobril z veseljem ta načrt Marijinega romanja, odobril odbor in vodstvo ter blagoslovila to delo. Romanje se bo vršilo od 15. avgusta, začeti na božji poti v Repen-tabru, in se bo končalo 11. septembra na Opčinah, kjer bo potem ostal romarski kip Matere božje in kamor se bodo verniki zatekali v dušnih in telesnih težavah, da počaste svojo nebesko Mater. Odbor pozivlje vse vernike, da se že s prvo soboto v aprilu zatečejo k brezmadežnem Marijinem Srcu in v petih prvih sobotah v mesecu dostojno pripravijo svoja srca na prihod Marije. Duhovniki bodo podrobneje obvestili, kako naj se izvrši tudi zunanja priprava in kako se bo vršilo to romanje in kako naj počastimo Marijo, ko bo pri nas v naših cerkvah delila svoje milosti.

Imenovanje

Preč. gospod Bernard Špacapan, dosedanji dušni pastir v Jamljah, je bil imenovan za župnika v Podgori pri Gorici. Čestitamo!

Preč. gospod Stanko Premrl, dosedanji kaplan v Podgori, gre za slovenskega kaplana v Rojani. Na novem mestu mu želimo obilo uspeha!

Kostnica na Oslavju

Listi poročajo, da bodo kmalu začeli s popraviljem monumentalne kostnice na Oslavju. Stroški so proračunjeni na 20 milijonov lir.

Športno igrišče v Gorici

Ze delj časa se naši športniki pri tožujejo o slabem stanju goriškega športnega igrišča za Lantierjevo palačo. Sedaj poročajo, da je država določila 15 milijonov za najnujnejša popravila tega igrišča.

Časopisje v New Yorku

V petih četrtih njujorskega mesta izhaja 118 časopisov in tednikov. Od tega je 47 listov in tednikov v drugih jezikih, to je ne v angleškem, kot sta na primer dnevnik »The Daily China News« in tednik »The Weekly Isleah Ark«, ki se tiska v arabskem jeziku. Drugi so pa publikacije raznih skupnosti ter razni

bosced:

»Gospod Dominik? Saj še ni vstal!«

Župnik ga ni hotel dalje nadlegovati, zlasti pa ni maral spraševati po gospe Yholdy.

»Dobro, dobro, bom pa kasneje prišel!« je govoril odhajaje po stopnicah.

Res je mislil zvečer priti, a popoldne naleti na ulici na svojega fanta.

»No, ali so plošče dobre?«

»Nisem jih še razvil!«

»Kaj ste pa delali ves popoldan?«

»Ah, nič mi ni bilo prav in sem precej pozno vstal. Bal sem se, da sem se prehladil, pa sem se potrpel in spotil. Sicer pa, saj veste, da popoldan z mano ni nič, kakor ni z mano...«

»Ali greste kaj zgodaj spat?«

»Tako... Prav zgodaj ne!«

»Morate se navaditi, da boste zgodaj hodili spat. Človek si mora že v mladosti utrjevati voljo, če hoče kdaj postati mož, ki bo vladal samega sebe. Samo tako boste kaj dosegli! Ali boste imeli jutri zvečer kaj časa?«

»Mama je rekla, da moram iti z njo v gledališče!«

»Pa boste šli zopet pozno spat!«

»Saj vidite, da ne morem drugače!«

»Ojej, vse bi šlo, samo če hočete! Sicer je resnica, da vas mnogo stvari ovira in zadržuje... Kaj pa, ali danes ne bi mogli razviti plošče?«

»Komaj sem se oblekel in kdo se bo venomer preoblečel!«

»Jih daste meni?«

Župnik je videl, da je fantu kmalu zadosti, zato ni hotel dalje dretati vanj. Štiri dni potem je prišel Dominik veselega obraza nališpan

specializirani listi. Poleg tega pa tiskajo v bližnji okolici New Yorka in v predmestjih še 46 dnevnikov, s čimer se celotno število publikacij zviša na 164.

Od rojstva slep

Rolland Campbell je mož od rojstva slep. Kljub temu je sedaj v starosti 33 let postal duhovnik s posebnim dovoljenjem sv. stolice. Pri maši rabi mašno knjigo, pisano v abecedi za slepe. To je prvi primer v zgodovini, da je kdo že slep postal duhovnik.

Potovanje čez Atlantik

List »New York Times« poroča, da je leta 1948 potovalo čez Atlantski ocean 966.992 oseb. Od teh jih je 620.000 potovalo preko morja, 347.000 približno pa se je za svoje potovanje poslužilo letala. V lanskem letu je potovalo čez ocean približno 660.000 oseb, in sicer 470.000 po morju, 190.000 po zračni poti.

Gospodarski listek

Kmetje, pozor!

Kuga na gobcu in parkljih v goriški deželi

Zadnje tedne se je v Furlaniji pojavila kuga na parkljih pri goveji živini. Zato so oblasti ukinitve vse živinske sejme. Istočasno je dolženo obvezno cepljenje vse živine zoper to bolezen. Cepljenje za vsako govejo glavo bo stalo od 500 do 600 lir. Naše živinorejce opozarjamo na to dolžnost.

Izdajanje nujnih potrdil in osebnih izkaznic v Trstu

Ukaz ZVU št. 44, ki ga je ta teden podpisal generalni ravnatelj za civilne zadeve, dovoljuje tržaški občini ustanovitev posebnega urada za izdajanje nujnih anagrafskih potrdil in osebnih izkaznic.

Prosilec bodo lahko prejeli ta potrdila v 24 urah z doplačilom ne več kot 30 lir za vsako listino.

Ta ukaz temelji na slišenem italijanskem ukazu in stopi v veljavo na dan objave v Uradnem listu.

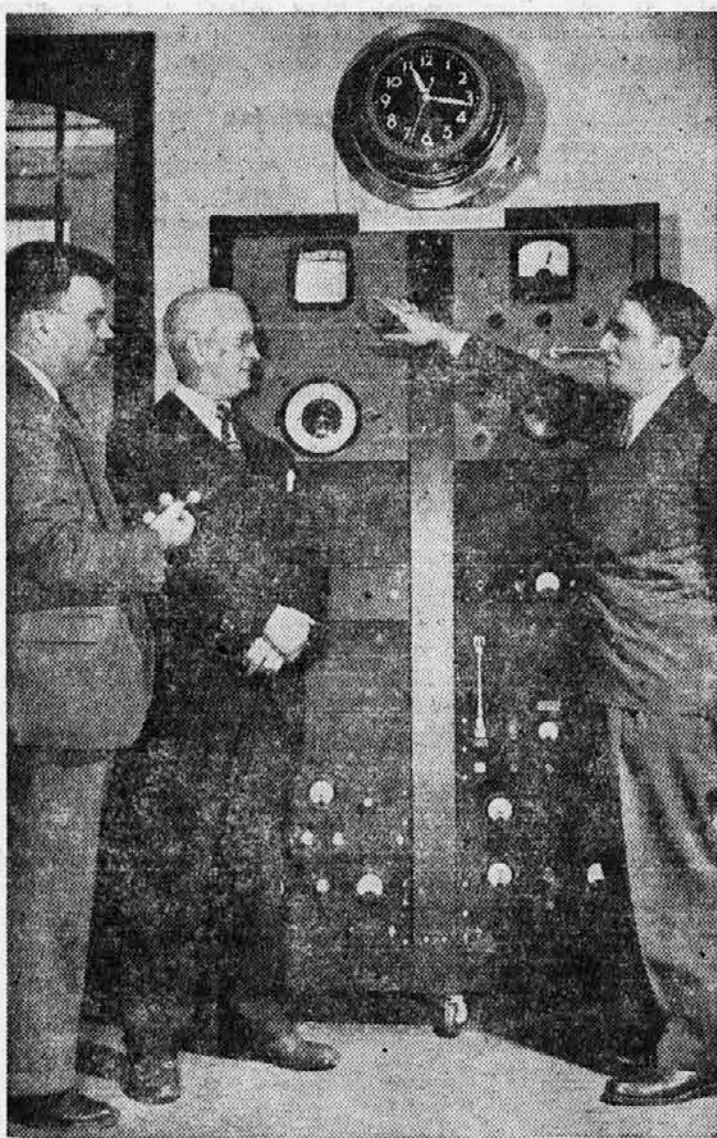
Dobave ECA Trstu

Prejšnji mesec je priplulo iz Združenih držav v tržaško pristanišče pet ladij, ki so pripeljale dobave ECA, ki jih bodo razdelili v anglo-ameriškega področju Svobodnega tržaškega ozemlja. V nekaterih primerih bodo dobave še predelane tukaj, s čimer se bo krajevna zaposlitev povečala.

Ladje so pripeljale vsega skupaj 10.895 ton blaga, katero so se stavljali izhlapele mleko, pšenica in ameriški lešniki. Ameriške lešnike bodo predelali tukaj. Največji tovor je pripeljala ladja »Winslow

Homer«, in sicer 9.487 ton pšenice. Ostale ladje, ki so priplule v naše pristanišče poleg parnika »Winslow

Homer«, so »Golden City«, »George Uhler«, »Gretina Victory« in »Elmira Victory«.

Atomska ura. V Ameriki so izdelali atomsko uro, ki je najbolj točna ura na svetu. Računajo, da bo v 3.000.000 letih morda za pol sekunde prehitela pravi čas.

Kulturni obzornik

Proslava sv. Tomaža Akvinskega v Trstu

Slovensko katoliško akademsko starejšinstvo v Trstu je proslavilo god svojega zaščitnika sv. Tomaža s študijskim dnem v nedeljo 13. t. m. Ob 9. uri je bila sv. maša z verskim nagovorom, v katerem je govoril prikazal zasluge velikega misleca sv. Tomaža na bogoslovnem in modroslovnem polju. Poudaril je, da med vero in pravo znanostjo, za katero se moramo truditi, ni in ne more biti nasprotja.

Sledila je razprava: »Nova pota v evropskem socializmu«. Predavatelj je pokazal dva svetova, ki sicer rešujeta oba isto vprašanje. En svet je zašel, dosledno zvest Marxu, v materialistični komunizem na vzhodu, drugi pa skuša izbirati milejšo pot socializma na zapadu. Toda socializem je že preživel in še vedno preživlja nove preobrazbe in še vse

do danes si ni mogel izoblikovati trajnega sprejemljivega in odrešujočega programa. Dokler se socializem ne bo popolnoma in dosledno odpovedal vsem simpatijam do Marxovega »Kapitala«, vse dotlej si ne bo na jasnem v reševanju družabnega reda. Vse krize in nova pota, ki jih socializem ubira, so pač tavanja in poizkusi reševanja najtežjega vprašanja, postaviti se na lastne noge in s svojim zdravim programom ustrezati človeški družbi, kakor zahteva dostojanstvo človeka.

Naslednje predavanje pa je bilo: »Današnje poslanstvo slovenskega razumnika«. V troje je predavatelj strnil poslanstvo slovenske inteligence v našem času. Inteligent mora biti: ohranjevalec, bорец in vodnik.

Ohranjevalec vseh duhovnih in drugih izročil, resnic ter vrednot, ki predstavljajo vir in temelj sleherne narodne samobitnosti ter poročstvo za vsako osebo in skupno bodočnost.

Biti bорец se pravi, dosledno, neizprosno ter junaško delati za resnico, pravico in srečo svojega največjega in prvega bližnjega — svojega

naroda.

Biti vodnik se pravi, iskati in kazati v vsakem položaju ljudstvu pravo pot, mu z razodevanjem preteklih napak in zmot odpirati oči ter mu s pogumnim obsojanjem vzrokov in krivcev nesreč odpirati oči in ga vzgajati k stvarnosti, ki je za usmerjevanje usode vsakega naroda tako bistvena in odločilna.

Razvijajoč podrobno te misli, je predavatelj zaključil: »Naša naloga danes je z delom zadostovati za preteklost in krivdo nam enakih; ustvarjati, kjer koli in kakor koli kdo more; upati, boriti se proti materializmu, oportunistu, pobegom in materializmu, stati na svojem mestu, služiti slovenskemu narodu, njegovi svobodi in pravici. Medvladje in naglo bežeči čas med sedanjim suženjstvom in bodočo svobodo, ni čas čakanja, marveč čas dela in pa zlasti čas priprave za veliki prihodnji naloge pri duhovnem, političnem in socialnem prerajanju slovenstva in slovenskega človeka. Če bomo to poslanstvo z božjo pomočjo izpolnili, bom nekoč čistih rok in čiste vesti stali pred sodbo zgodovine, morda ne kot veliki ljudje, pač pa kot Slovenci, ki so izpolnili svojo dolžnost.«

Za smeh in zabavo

PROFESORSKA

Profesor Gorešič razlaga dijakom, kakšnega pomena je voda za življenje. »Pomislite, kaj bi bilo, če bi vode ne bilo. Nihče se ne bi mogel naučiti plavati in koliko ljudi bi potem utonilo!«

POBOLJSAL SE JE

Sodnik: Pred enim letom sem vas kaznoval, ker ste ukradli 1000 lir, zdaj pa ste spet pred menoj, ker ste ukradli 500 lir.

Obtoženec: »Kaj hočete, gospod sodnik, saj sem se vendar že za polovico poboljšal.«

Športni teden

Pregled splošno važnih športnih dogodkov:

Svetovni prvak v boksu Joe Louis je za vselej zapustil ring.

Kolesarstvo je zelo priljubljeno v Italiji. Preteklo soboto so dirkali na progi Milano-Sanremo. 200 kolesarjev je prevozilo razdaljo 290 km. Zmagal je favorit Fausto Coppi, ki je vozil v 7 : 22 : 25 (30.397 km na uro!).

V Planici (Jugoslavija) so priredili mednarodne tekme v smučem skakanju.

V portugalski prestolnici sta se pomerili Portugalska in Španija. Nogometna borba je ostala neodločena (1:1). Na Dunaju pa se je vršilo srečanje Avstrija-Turčija. Po ogorčenju, zelo zamotanji igri so Avstrijci odnesli pičlo zmago (1:0).

V italijanskem nogometnem prvenstvu je »Triestina« izenačila z »Atalanto« ki zaseda poslednje

mesto v razpredelnici.

Goriški nogometaši so podlegli v Mantovi (1:0).

TOTOCALCIO

1 1 1 1 X — 1 1 1 X 2 — X 1
TOTIP
2 1 — 2 X — 2 2 — 1 X — 2
X — 2 X

Za naše ugankarje

Rešitve ugank v 6. številu našega lista je sledeča:

1) Naglica ni prida.
2) Veslo, slikar, skrat, petica, brada, blisk, veselje, nikotin, uganaka, zvezda, podoba.

Pregovor: Velika ptica rabi veliko gnezdo.

Rešilec smo dobili več. Zreba je zadel Marijo Babič iz Trsta. Dobila bo naš list en mesec zastoj.

UGANKA

1) Imenuj dve živali, katerih ime na se izgovorijo samo s pol črke!

2) RAČUNSKA UGANKA
Namesto pik postavi števila 1—9 tako, da dobiš pri seštevanju od zgoraj navzdol, vodoravno in počez (iz kota v kot) število 15.

• • •
• • •
• • •

Kdor bo pravno rešil uganke in bo izzreban, prejme v dar za en mesec naš list.

Železniški vozni red za goriško postajo

ODHODI VLAKOV:

Proti Trstu: 6.16 7.29 9.50 14.25
16.40 (odpade ob nedeljah) 18.47
21.27 23.40 (brzovl.)

Proti Vidmu: 6.25 8.49 13.14 15.10
16.57 18.37 20.50

PRIHODI VLAKOV:

Iz Trsta: 6.10 8.7 (odpade ob nedeljah) 8.46 12.58 13.58 16.54
18.34 20.45

Iz Vidma: 6.13 7.25 9.47 13.57 15.16.12 (odpade ob sobotah) 18.45
21.12 23.36 (brzovlak).

LISTNICA UREDNIŠTVA

Raznim pesnikom povemo, da naš list ne priobčuje pesmi. Dopolnilne prosimo, naj bodi kratki in jedrati. Preč. g. Fr. St. bodi javljeno, da onenjenega rokopisa v našem arhivu ni. Kaj je z njim ne vem podati. Raznim pošiljateljem ugank, smetnic in podobnega gradiva ne moremo obljubiti in povedati kdaj bo in če bo vse priobčeno. Več kulturnih prispevkov pride pozneje na vrsto.

Urednik

Darovi

Marijina družba v Rojanu L. 1000 Bog povrni!

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

in poglajen s svežnjem v roki v zakristijo.

»Evo jih! Izvrstno so se mi posrečile!«

Župnik ga je odvedel v pisarno. Pogledal je slike, ki so bile še dosti lepe.

»Veste, kaj boste naredili: napravite toliko slik, kolikor je fantov, in pridite kdaj zvečer, pa jim boste sami razdelili slike. Razumete?«

»Da, da, takoj se bom lotil dela, ker prihodnji teden ne bom imel časa za take stvari.«

Prišel je v nedeljo okoli petih popoldne. Starejših fantov je bilo zelo malo v patronažu. Gledal je, kako se drugi igrajo in iznova je začutil, kako je smešen sredi teh preprostih delavcev, ki ne poznajo razlike med seboj. Kaj mu pomaga brezhibna obleka, snežnobeli ovrtnik, palica s srebrnim ročajem in

rumene rokavice? Tukaj taka ropotija nima nobene veljave!

Fantiči so slekli suknje in se ko mlada žrebeta s silnim vriščem razposajeno podili okrog njega. Kadar so se hoteli ustaviti ali se obrniti, so se ga oprijemali in ga suvali sem in tja, a nobenemu še na misel ni prišlo, da skačejo okrog človeka, ki ima dvajset milijonov premoženja. Dominik pa se je smejal, kot bi mu bilo Bog ve kako všeč, a gotovo bi se bil dosti bolj počutil v kakem velikem hotelu pri skodelici čaja.

Telovadili so kot za stavo drug čez drugega, ali ta telovadba ni bila niti malo podobna oni telovadbi, v kateri je poučeval Dominika za visoko plačo neki profesor v posebni dvorani.

Videl je, da žljindra, s katero je bilo posipano dvorišče, strašno jemlje njegove lahke čevlje, in da se

mu ne bi še bolj odrgnili, je odšel v dvorano, kjer je bil biljard. No, tu je bil šele semenj, tu! Nekateri fantiči so se resno zabavali z igro, drugi pa so se lovili in delali takov prah, da se je Dominik že začel batiti za svoje zdravje. Koliko mikrobov mora pogoltniti pri vsakem vdihu! Ko bi ga mati tukaj videla!

Vendar so se mu zdeli ti otroci zelo močni, živahni in dosti krepkejši od njega. Po vsem njihovem obnašanju bi človek sodil, da se nje kogar ne boje, on pa se trese, če ga kdo samo pogleda!

Tudi njihove igre mu niso bile nič kaj po volji. Ali je sploh mogoče, da bi se kdo pošteno zabaval pri biljardu in pri kartah? Pa kako surovo govore in se vedno pretepajo! Župnik mora biti res svetnik, da vztraja v tem brlogu in da se z vseljem pogovarja s takimi ljudmi,

od katerih ne sliši nikdar nobene pametne misli!

In vendar je bilo med temi mladimi dealci tudi mnogo razumnih mladeničev. Le to je, da so se njihovi razgovori sukali največ okoli materijelnih stvari, skrbela jih je plača in druge življenjske težave.

In vendar so bili nekateri zelo izobraženi, četudi nobeden ni poznal ne Virgila (rimski pesnik) ne Homerja (grški pesnik).

In vendar!

Tako se je lovil Dominik od enega »vendar« do drugega kot bi hodil po kakšnem Dantejevem krogu in ni mogel najti trdnega oporišča. Prvo važno misel je čez trenutek že odrinila druga, nič manj važna.

Ali mora res vsakdo, kdor hoče razmišljati pred veliko odprto knjigo živega življenja, trošiti svoje

zdravje nad grškimi in latinskimi knjigami kakor on?

Sicer grščina in latinščina brez dvoma človeku izbitrita in oplemenita razum — saj sta kakor okno skozi katero odseva širitisočletna kultura, in kakšna kultura! — vendar, ali niso danes, ko se na vseh straneh oglašajo temeljna socialna vprašanja, ko se je spremenilo razmerje med delavcem in delodajalcem, med hlapecem in gospodarjem in celo med otroki in starši, ali niso danes ti mladeniči, odrasli po sarnah in delavnicah, poučeni o sedobnih vprašanjih vse drugače kot on?!

Kot bi ga napletal z bičem, so mu vrivale v spomin župnikove besede: »Ničvredni okraški ste!«

(Nadaljevanje)